

MUHASEBE BİLGİ KALİTESİNİN BOYUTLARININ İNCELENMESİ: BİR UYGULAMA Fikret ÇANKAYA¹Aykut KARAKAYA²Neslihan KELEŞ³**ÖZET**

İşletme ile ilgili taraflar karar alma süreçlerinde kaliteli bilgiye ihtiyaç duyarlar. Muhasebede kaliteli bilginin değeri anlaşıldıkça, muhasebe uygulamalarında, yakınsama, uyumlaştırma gibi çalışmalar artmıştır. Birçok ülke UFRS uygulayıp, raporlamada ortak dil kullanarak herkesin anlayabileceği kaliteli bilgi üretmeyi hedeflenmiştir. Çalışmada⁴, Karadeniz Bölgesi'ndeki SMMM odalarına kayıtlı muhasebe meslek mensupları ve akademisyenlerin muhasebe bilgi kalitesi konusuna bakış açılarını ve muhasebe bilgi kalitesi boyutlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada Karadeniz Bölgesi'ndeki SMMM ve akademisyenden oluşan toplam 367 kişiye anket uygulanarak muhasebe bilgi kalitesi bilgileri toplanmıştır. Elde edilen bilgiler t Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Muhasebe bilgi kalitesi hakkındaki yargıda eğitim düzeyi, tecrübe ve TFRS eğitiminin farklılık yarattığı bulunmuştur. Eğitimin, tecrübenin ve TFRS eğitimlerinin muhasebe bilgi kalitesi yargısında etkili olduğu söylenebilir. İşletme faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülmesinde, rekabet avantajı sağlamanın ve doğru karar almasında, bilgi kalitesini azaltabilecek riskleri tespit edilerek farkındalığın oluşturulması önemli rol oynar. Bundan dolayı muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlerin bilinmesi son derece önemlidir. Söz konusu farkındalık seviyesini ortaya koymak ve bilgi kalitesini etkileyen faktörleri tespit etmeyi amaçlayan çalışma hem literatür hem de uygulama açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Bilgi Kalitesi, Muhasebe Bilgi Kalitesi.**Jel Kodları:** M40, M41.**EXAMINING THE DIMENSIONS OF ACCOUNTING INFORMATION QUALITY:
AN APPLICATION****ABSTRACT**

All parties to the business need high quality information in decision-making processes. As the value of the quality of information in accounting has been increasingly recognized, studies on fields like convergence and harmonization in accounting applications have increased. Many countries aim to improve quality of information by applying IFRS to as well as using common language in reporting.. This study aims to examine perspectives of professionals and academicians registered in SMMM in Black Sea Region towards quality of information in accounting as well as the dimensions of quality of information. In this study, a total of 367 people from the Black Sea Region, including SMMM and academicians, were surveyed and the data about accounting information quality was collected. The data obtained were analyzed by t-test and One-way ANOVA. It has been found that the level of education, experience and TFRS training in the judiciary about accounting information quality has made a difference. It can be said that education, experience and TFRS trainings are effective in accounting information quality judgment. Identifying the risks that may reduce the quality of information in accounting information system and fostering awareness serves a decisive role in the effective operation of business enterprises, providing competitive advantage and making the right decision. Hence it is extremely important to know the factors that affect the quality of information in accounting. Furthermore, it is considered that revealing this level of awareness; thus, recognizing the factors that affect the quality of information will contribute to both the growing body of literature and practice.

Keywords: Accounting, Quality of Information, Accounting Information Quality.**Jel Codes:** M40, M41.

¹ Prof. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, cankaya@ktu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, aykut.karakaya@erdogan.edu.tr

³ Bilim Uzmanı, Karadeniz Teknik Üniversitesi, SBE.

⁴ "Karadeniz Bölgesi'nde Muhasebe Bilgi Kalitesi Boyutlarının İncelenmesi", Neslihan Keleş, Mayıs 2018, yayınlanmamış yüksek lisans tezinden esinlenerek üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki farklardan biri de “kaliteli bilgi üretme ve ulaşma hızı” olmaktadır. Bilginin giderek daha önemli olmasındaki nedenlerin başında, bilginin toplanması, saklanması ve işlenmesinde teknolojik olanakların artmasıdır. Günümüzde, politik, ekonomik ve sosyal örgütlerin yapısının giderek daha karmaşık hale gelmiştir. Dolayısıyla, söz konusu örgütlerin yönetiminde ve denetiminde daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Örneğin herhangi bir bankada bir günde muhasebe ile ilgili yüzbinlerce fiş kesilebilmektedir. Bunları analiz edip gerekli bilgiye ulaşmak karar vericiler açısından hayati bir önem taşır. Diğer bir ifadeyle bugün artık kaliteli bilgi, özellikle ekonomide en temel kaynak olarak ortaya çıkmıştır ve birçok işletmenin temelini oluşturmaktadır.

İşletmelerde bilgiyi üreten birimi olan Muhasebe Bilgi Sistemi; verileri, muhasebe bilgi kullanıcılarına, doğru ve güvenilir bilgi haline dönüştüren, rapor haline getiren ve gerektiğinde yeniden kullanmak için depolayan bir yapı veya bilgi üretim merkezidir. Muhasebe bilgi sistemlerinde ortaya çıkan bilgi, hem işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde hem de doğru karar alınabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Muhasebe Bilgi Sistemlerinde üretilen bilginin kaliteli olması bilgi kullanıcılarının doğru bilgilendirilmesini sağlayarak, isabetli kararlar almasına olanak tanımaktadır. Bu sayede hem ekonomik yönden israf önlenmekte hem de sisteme olan güven artmaktadır.

Muhasebe bilgi kalitesi ile ilgili kesin bir tanım bulunmamasına rağmen, finansal tabloda yer alan bilgilerin, finansal bilgi kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılama derecesi olarak ifade edilebilmektedir. Fakat piyasaların genişlemesi, küçük işletmelerin bile uluslararası piyasalarda faaliyet göstermesi, kullanıcıların ihtiyaçlarının çeşitlenmesi gibi nedenlerle muhasebe bilgi kalitesini ölçmek zorlaşmakta ve muhasebe bilgi kalitesinin kapsamı değişmektedir. Çünkü bazılarının göre en gerçekçi bilgi kaliteli bilgi iken diğer bazılarının göre ise ihtiyaca uygun bilginin kaliteli bilgi olduğu ileri sürülmektedir. Aynı şekilde, uluslararası piyasalarda ortak muhasebe standardı kullanılmaya çalışılması yanlış bilgiyi ortadan kaldırma veya kaliteli bilgi ihtiyacından kaynaklanmaktadır.

Muhasebe bilgi kalitesi ile ilgili kesin bir tanım bulunmamasına rağmen, bir muhasebe bilgisi işletmenin varlık ve kaynaklarını kayıt altına alarak geçmişi belgeleyip, ihtiyaç halinde teyit edilebilirse ve herhangi bir kullanıcıya karar süreciyle ilgili tahminlerde yararlı oluyorsa kaliteli bilgi olduğu söylenebilir.

Çalışmanın amacı, Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS) dâhil mevcut muhasebe ilke ve yasalarının, muhasebe bilgi kalitesini arttırmada yeterli olup olmadığını belirlemek için, muhasebe bilgi kalitesi boyutlarının incelenmesidir. Bununla birlikte, muhasebe bilgi kalitesi boyutları ile ilgili katılımcı grupları arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığı incelenmesi çalışmanın bir diğer amacıdır. Diğer bir ifadeyle katılımcıların tecrübe, eğitim, meslek (akademisyen ve muhasebeci), muhasebe meslek mensuplarının bağımlı-bağımsız çalışma durumu ile TFRS eğitimi alan ve almayan gruplar arasındaki muhasebe bilgi kalitesi boyutları ile ilgili bilinç düzeyi ortaya konmuştur.

Bu doğrultuda çalışmada ilk olarak bilgi kalitesinin, önemi, geliştirilmesi ve boyutlarından bahsedilmiştir. Daha sonra muhasebe bilgi kalitesinin tanımı ve muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler belirtilmiştir. TFRS ve muhasebe bilgi kalitesi arasındaki ilişki sunulmuştur. Son olarak, saha çalışması verilerinin analizinden elde edilen bulgular sunulmuş, yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

2. Bilgi Kalitesi

Bilgi kalitesi, kalite kavramına adapte edilebilmektedir. Bu sebeple bilgi kalitesi tanımıyla ilgili bazı tartışmalar çıkmaktadır. Literatürde genelde bilgi kalitesi ‘kullanıma uygun bilgi’ şeklinde tanımlanırken (Wang ve Strong, 1996: 6) bazı yazarlar bilgi kalitesini “gereklilikleri ve ihtiyaçları karşılayan ve aşan bilgi” şeklinde ifade edilmektedir (Xiuxia ve Zhongwen, 2007: 1).

Ekonomik ve teknolojik gelişmeler, rekabet artışı ve küreselleşme paralelinde işletmeler çağa ayak uydurmak için kısa sürede ve daha fazla kaliteli bilgiye ihtiyaç duymaktadır. Çünkü faaliyetler elde edilen bilgilerle yürütülebilmektedir. Dolayısıyla, işletmenin başarısı ve gelecek için attığı her adımda kaliteli bilginin önemi artmaktadır. Bu nedenle bir bilginin kalite düzeyi yüksek bir finansal bilgi olabilmesi için bu bilgilerin temelini oluşturan verilerin bazı özellikleri taşıması gerekmektedir.

İşletme içerisinde ilgilenilen konunun dışındaki bir bilginin değeri olmadığı gibi, her bilgi herkes için aynı değeri ifade edemeyebilir. Ayrıca bir bilginin değeri kişiden kişiye, gruptan gruba farklı olabilir. Bu nedenlerden ötürü bilgi kullanıcısı için değerli bir bilginin oluşabilmesi için belirli özellikleri taşıması gerektiğini söyleyebiliriz (Haag vd., 1998’den aktaran: Özçelik, 2010: 97).

Muhasebe açısından ise, bilgi kalitesi ile ilgili literatürde kesin bir tanım yoktur. Ancak benzer birçok tanım yapılmıştır. Chen vd. (2010)'e göre, muhasebe bilgi kalitesi; finansal tablolardaki bilgilerin gerçeğe uygunluğu, verilen bilginin hassaslığı ve doğruluğu olarak ifade edilir. Diğer bir tanımda ise Penman (2002)'a göre, muhasebe bilgi kalitesi hissedarların çıkarları ve bu çıkarların adil değerlendirilmesi açısından tartışılmalıdır. Perman'ın muhasebe bilgi kalitesi bakış açısı hissedarlar için bilginin faydalılığı ve değişimli hissedar algısının kullanımına dayanmaktadır. Bu algıya göre, muhasebe hem hissedarların çıkarlarını hem de halkın çıkarlarını desteklemelidir.

Kaliteli muhasebe bilgisi, işletme yöneticileri ile işletme dışındaki paydaşlar arasındaki bilgi asimetrisini azaltmaktadır. Söz konusu azalma ile daha şeffaf raporlama sağlanmakta ve belirsizlikler ortadan kalkmaktadır. Böylece finansman bulunması noktasında işletmelerin işi kolaylaşacak, rekabette avantaj ve firma değerinde artış gözlemlenebilecektir. Başka bir ifadeyle, muhasebe bilgi kalitesi düzeyi, sermaye piyasasından işletmenin elde edeceği getiri ile doğru, sermaye maliyeti ile ters bir orantıya sahiptir (Cohen, 2003: 16).

Muhasebe bilgisinin kalite seviyesi bilgiyi kullanacak kişi ya da gruba bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir. Örneğin kredi alacak işletme sahibi için olduğundan güçlü gösterilen bilanço kaliteli bilgi iken krediyi veren banka için yanıltıcı olacağı için kalitesiz bilgi olarak düşünülebilir. Dolayısıyla kullanıcılarına yatırım, kredi ve benzer kararlar için yararlı bilgi sunan finansal tablolar kaliteli olarak tanımlanmaktadır (Azar vd., 2019: 5). Bazı yazarlara göre muhasebe bilgisinin kalitesi sadece içeriğinden değil sunulan bilginin üretildiği ortamdan da kaynaklı olduğunu ifade etmektedirler (Li vd., 2017:1). İşletme dışındaki muhasebeyle ilgili otoritenin bolluğu ve karmaşıklığı da muhasebe bilgi kalitesini etkilemektedir. Öte yandan Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) tarafından yayınlanan kavramsal çerçevelerde dahi kaliteli bilginin unsurları arasında çelişkiler olduğu ileri sürülmektedir (Azar vd., 2019: 8).

Muhasebe bilgi kalitesini genel kabul görmüş bir tanımı olmadığı için muhasebe bilgi kalitesini açıklayan birçok boyut ortaya konmuştur. TFRS de ise kavramsal çerçevede yer alan muhasebe bilgisinin kaliteli olması için kullanılacak kriterler temel niteliksel özellikler ve destekleyici niteliksel özellikler şeklinde belirlemiştir. Temel niteliksel özellikler: ihtiyaca uygunluk ve gerçeğe uygun şekilde sunum olarak tanımlanmıştır. Destekleyici niteliksel özellikler ise karşılaştırılabilirlik, doğrulanabilirlik, zamanında sunum ve anlaşılabilirliktir. Öte yandan finansal bilginin raporlanması sırasında katlanılacak olan maliyetin, bilginin raporlanması ile sağlanacak fayda ile karşılanması son derece önemlidir. Diğer bir ifadeyle maliyet, finansal raporlardaki bilgiler için genel bir kısıt oluşturmaktadır.

Maliyet kısıtı dikkate alındığında, finansal raporlar hazırlanırken katlanılacak maliyetin, bu bilgilerin sağlayacağı fayda ile karşılanıp karşılanmayacağı değerlendirilmektedir. Kullanıcılar, akademisyenler, denetçiler vb. taraflardan fayda ve maliyetin miktarı ve yapısı hakkında bilgi istenmektedir. Fakat farklı bireyler farklı şekilde değerlendirme yapımları olasıdır. Bu nedenle fayda ve maliyetin bireysel değil genel olarak değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Muhasebe bilgilerinin içeriği ve kalitesi akademisyenler, yatırımcılar, düzenleyici kuruluşlar, vergi otoriteleri, şirketler ve devlet gibi çok çeşitli paydaş gruplarının ilgi alanına girmesi ve aynı zamanda ekonomi, ekonometri ve hukuk gibi diğer disiplinlerle de yakın ilişkisi olması dolayısıyla muhasebe ve finans literatüründe çok geniş bir alana yayılmış ve üzerinde çok sayıda çalışma yapılmış bir konudur. Uygulamada, birey, proje ve organizasyonların muhasebe kalitesi tanımları arasında büyük farklılıklar vardır (Pounder, 2013: 60). Bütün bunlara ilaveten kişinin hedefine göre kaliteli muhasebe bilgisinin değişebileceği de söylenebilir. Dolayısıyla farklı yaklaşımlardan oluşan bir literatür ortaya çıkmaktadır. Muhasebe bilgi kalitesinin boyutlarına ilişkin literatür "Araştırma Değişkenleri ve Hipotezler" bölümünde verildiği için bu bölümde diğer çalışmalara yer verilmiştir.

Muhasebe bilgi kalitesine ilişkin diğer çalışmalardan birinde Achim ve Chiş (2014) ise muhasebe bilgisinin kalitesini belirleyen özelliklerin TFRS'nin kavramsal çerçevesinde yer alan temel niteliksel ve destekleyici niteliksel özelliklerin belirlediğini ifade etmektedir (Achim ve Chiş, 2014: 97). Bir diğer çalışmada Muda ve Erlina (2019) Endonezya' da yaptıkları anketle bilgi kalitesinin kullanıcılara etkisini incelemişler ve bilgi kalitesi arttıkça bilgiden yararlanma oranının arttığını ifade etmişlerdir (Muda ve Erlina, 2019: 1-25). Bir başka çalışmada ise Mueedh ve Suryawanshi (2018) Hindistan ve Yemen'de banka yöneticilerine yaptıkları anket sonucunda muhasebe bilgi sisteminin bilgi kalitesine olumlu etki yaptığını ifade etmektedirler (Mueedh ve Suryawanshi, 2018: 27-39).

Başka bir çalışmada ise Bukenya (2014) Uganda'da yaptıkları anket çalışması sonucunda muhasebe bilgi kalitesinin finansal performans üzerine etkisi olumlu etkisi olduğunu ifade etmektedirler (Bukenya, 2014: 183-203). Wisna (2018) Bandung'da kamu işletmelerine yaptığı anket çalışması sonucunda liderliğin muhasebe bilgi kalitesine etkisi üzerine olumsuz etkisi olduğunu ifade etmektedir (Wisna, 2018: 193-197). Sajady vd.

(2008) ise Tahran borsasına kote olan işletmelerin finans yöneticilerine yaptıkları anket çalışmasında muhasebe bilgi kalitesinin karar verme sürecine, iç denetime, finansal raporlama kalitesine, işletme performansına ve işletme faaliyetlerinin kolaylaşmasında etkisini incelemişler. Sonuçta işletme performansı hariç diğer dört faktöre olumlu katkılarda bulunduğunu ifade etmektedirler (Sajady vd., 2008: 45-59).

Omar vd. (2016)'nin Malezya'da yaptıkları çalışmada yatırımcıların karar alırken finansal raporlara güvenmedikleri ve arkadaşlar arası sohbetlerden etkilendiklerini ifade ederek, muhasebe bilgi sistemlerinin sağladığı muhasebe bilgilerinin kalitesini etkileyecek faktörler olarak organizasyon yapısını, organizasyon kültürünü ve iç kontrol sistemini belirlemişler. Sonuç olarak organizasyon yapısı, organizasyon kültürü ve iç kontrol sistemi gibi tüm faktörlerin muhasebe bilgi sisteminin kalitesini belirlediğini ifade etmişlerdir (Omar vd., 2016: 173-184).

Bir başka çalışmada ise Rapina (2014) muhasebe bilgi kalitesinin yönetimin beklentisi, örgütsel kültür ve örgütsel yapı gibi örgütsel faktörlerin kısmen ve aynı anda etkisi olduğunu ifade etmişlerdir. Fitrius (2016) Endonezya'daki hastanelerin muhasebe bilgi sistemi üzerine yaptıkları çalışmada, üst yönetimin beklentisi ve kullanıcı eğitiminin muhasebe bilgi sistemlerinin uygulanması üzerindeki etkisini incelemişler. Sonuç olarak üst yönetimin beklentilerinin muhasebe bilgi sistemine önemli etkisinin olmadığını, ancak kullanıcı eğitiminin ise önemli etkisi olduğunu ve iki faktörün bir arada aynı anda ve önemli ölçüde etkilediği sonucuna varmışlardır (Rapina, 2014: 148-154).

Nikolaev (2014) yaptığı çalışmada muhasebe kalitesi belirlenmesine yönelik ekonometrik strateji geliştirmiştir. Bu strateji, hem muhasebe hatalarında hem de yüksek kalite tahakkuklarında ters çevrilmesi anlamına gelen muhasebe işlemleri hakkındaki bilgilere dayandığını ifade etmektedir (Nikolaev, 2014: 1-31). Bir diğer çalışmada Jaggi ve Low (2000) farklı ülkelerdeki yasaların finansal tablo dipnotlarındaki etkilerinin incelemişler. Ayrıca firmaların büyüklüğünün muhasebe kalitesine etkisi olduğunu vurgulamışlardır (Jaggi ve Low, 2000: 495-519).

Cohen (2003) yatırımcıların firmaya özgü bilgi ve finansal raporlama kalitesi talepleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu ifade etmiştir. Kaliteli muhasebe bilgisi, işletme yöneticileri ile işletme dışındaki paydaşlar arasındaki bilgi asimetrisini azalttığını ve daha şeffaf raporlama sağlandığını ve belirsizlikleri ortadan kaldırdığını ifade etmektedir (Cohen, 2003: 1-55). Başka bir çalışmada borçlanma yolu ile fon elde etme çabaları muhasebe bilgi kalitesini artırmaktadır. Fon sahipleri, işletme yöneticilerini ve finansal tabloları daha yakından izlemek yolu ile borçlarının anapara ya da faizlerini geri alıp alamayacakları konusunda bilgi sahibi olmayı hedeflemektedir. Bu durum, işletmeleri muhasebe bilgi kalite düzeyini arttırmaları için teşvik eden bir unsur olmaktadır (Cascino, 2010: 258). McNichols ve Stubben (2015) kamu işletmelerinde yaptıkları çalışmada yüksek kalitede muhasebe bilgisi yayınlayan işletmelerin yatırımcılar için daha karlı olup olmadığını incelemişler. Çalışma sonucunda kaliteli muhasebe bilgisinin işletmedeki belirsizliği azaltacağını ve satın alan işletmenin daha etkin teklif vereceği sonucuna ulaşmışlardır (McNichols ve Stubben, 2015: 110-140). Hribar vd. (2014) yaptıkları çalışmada açıklanamayan denetim ücretlerinin muhasebe kalitesi hakkında bilgi içermesi gerektiğini savunarak, denetim ücretleri temelli bir muhasebe kalitesi ölçüsü geliştirmeye çalışmışlardır. Açıklanamayan denetim ücreti ile diğer kalite ölçütleri arasında pozitif yönde ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir (Hribar vd., 2014: 506-538).

Öte yandan muhasebe kalitesini inceleyen çalışmalardan önemli bir kısmı ise Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın (UFRS) muhasebe kalitesine etkisi üzerine olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda UFRS'nin muhasebe bilgi kalitesine etkisi konusunda iki farklı görüş bulunmaktadır. Bazı araştırmacılar UFRS'nin muhasebe bilgi kalitesine olumlu etkisi olduğunu savunurken (Barth,2007:1-45; Morais ve Curto, 2008: 103-111; Chen vd., 2009: 220-278; Horton vd., 2008: 388-423; Hung ve Subramanyam, 2007: 623-657; Ball vd., 2003: 235-270; Atmaca ve Çelenk, 2011: 113-125; Daske, 2004: 329-373; Leuz ve Verrecchia, 2000: 91-124; Iatridis, 2008: 1-51; Zhou vd., 2009: 43-56; Ashbaugh ve Pincus, 2001: 417-434), diğer bazı araştırmacılar ise UFRS'nin muhasebe bilgi kalitesine olumsuz etkisi olduğu görüşünü savunmaktadırlar (Paananen, 2008: 1-28; Paananen ve Lin, 2008: 31-55; Christensen vd., 2015: 1-49; Ahmed vd., 2012: 1344-1372; Beuselinck vd., 2007: 1-55; Gençoğlu ve Ertan, 2012: 1-24; Soderstrom ve Sun, 2007: 675-702; Badloe, 2011: 1-77; Wisna, 2018: 193-197).

2.1. Araştırmanın Amacı

İşletmelerin faaliyetlerini sürdürmek ve amaçlarına ulaşmak için sürekli bilgiye ihtiyaç duyarlar. Bu bilgileri, işletmeler kendileri ürettiği gibi dışarıdan da elde etme yoluna gidebilmektedirler. İşletmelerin kendi ürettiği bilgiler, işletmenin alt sistemlerinden elde edilir. Bunlardan en önemlisi muhasebe bilgi sistemidir. Muhasebe bilgi sisteminde üretilen bilgiler, işletmenin gelecek ile ilgili kararlarında, uygulayacakları stratejilerde son

derece gereklidir. Dolayısıyla; muhasebe bilgi sistemlerinde üretilen bilginin kaliteli olması finansal bilgi kullanıcılarına, yöneticilerine oldukça fayda sağlamaktadır. Fakat finansal bilgi kullanıcılarının çeşitliliği ve finansal bilgiden beklentilerin farklılığı ve zamanla beklentilerin değişmesinden dolayı muhasebe bilgi kalitesini ölçmek zorlaşmakta ve muhasebe bilgi kalitesi kapsamı da değişmektedir. Dolayısıyla muhasebe bilgi kalitesini boyutlarını incelemek, bu konudaki bilinç seviyesini tespit etmek muhasebe bilgi kalitesi arttırmak için faydalı olacaktır. Bütün bunlara ilaveten muhasebe bilgi sisteminde bilgi kalitesini azaltabilecek riskleri tespit edip, farkındalığın oluşması, işletmenin faaliyetlerini etkin bir şekilde sürdürmesinde, rekabet avantajı sağlamasında ve doğru karar almasında da önemli rol oynamaktadır.

Araştırmanın temel amacı; ortak muhasebe ilkelerinin, muhasebe bilgi kalitesini arttırmada yeterli olup olmadığını belirlemek için muhasebe bilgi kalitesi boyutlarını incelemektir. Bununla birlikte, muhasebe bilgi kalitesi boyutlarında katılımcı grupları arasındaki farklılıkların ortaya konması da amaçlanmıştır. Böylece, katılımcıların: tecrübe grupları, eğitim grupları, meslek grupları (akademisyen ve SMMM), muhasebe meslek mensuplarının bağımlı- bağımsız çalışma durumu ve TFRS eğitimi alan ve almayan grupları arasındaki muhasebe bilgi kalitesi boyutları ile ilgili bilinç düzeyi ortaya konmak istenmiştir. Bu amaçla Karadeniz Bölgesi'ndeki Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler (SMMM) ve akademisyenden oluşan toplam 367 kişiye anket uygulanarak muhasebe bilgi kalitesi bilgileri toplanmıştır. Elde edilen bilgiler t Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi yöntemiyle analiz edilerek katılımcı gruplar arası farklılıklar tespit edilmiştir.

2.2. Araştırma Yöntemi

Araştırmada kullanılan veri toplama yöntemi ankettir. Anketler e-posta ve yüz yüze görüşme yoluyla uygulanmıştır. Anket formu demografik ve muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler olarak iki bölümdür. Literatürden muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler 56 soru ve 5'li Likert ölçeğiyle (ifadeler 1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılıyorum, 3: Katılıp Katılmama Oranı Eşit, 4: Katılmıyorum ve 5: Kesinlikle Katılıyorum biçiminde) oluşturulmuştur. Öncelikle anketle toplanan verilerin ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış, ortalamalardan yola çıkarak cevaplayanların muhasebe bilgi kalitesi ile ilgili katılım düzeyleri belirlenmiştir. Ardından, meslek mensubu ve akademisyenlerin muhasebe bilgi kalitesi yönünden farklı düşünceleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Analizde öncelikle, tanımlayıcı istatistikler doğrultusunda yapılan tespitler ve ardından istatistiksel analizlere geçilmiştir. Hangi istatistiksel analizlerin kullanılacağına karar verebilmek amacıyla, ilk olarak muhasebe bilgi kalitesi boyutlarının normal dağılım özelliğine sahip olduğu test edilmiştir. Normal dağılım özelliğine sahip olan değişkenler için farklılıklar parametrik istatistiksel yöntemlerle, sahip olmayan değişkenler için ise, parametrik olmayan istatistiksel yöntemlerle araştırılmıştır. Normal dağılım özelliği gösteren değişkenler iki grup arası farklılıkta bağımsız örneklem t testi ile ikiden fazla grup arasında da Tek Yönlü Varyans Analizi ile istatistiksel analizler yapılmıştır. Normal dağılımı sağlamayan değişkenlerde ise, iki grup arası fark Mann-Whitney U Testi ile ikiden fazla grup arasındaki fark ise Kruskal Wallis H Testi ile analizler edilmiştir.

2.3. Araştırma Kapsam ve Kısıtlar

Bu araştırmada zaman, maddi kısıtlar ve uygulanabilirlik açısından veri toplama tam sayım biçiminde değil, örneklem yöntemlerinden evrendeki her bireyin örnekleme girme olasılığının eşit olduğu tesadüfi örnekleme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler yapılan literatür çalışması sonucunda ülke ve işletme faktörleri olarak iki bölümde oluşturulmuştur. Bu konuda daha önce Karadeniz Bölgesi'nde yapılan bir çalışmaya rastlanmadığından çalışma sahası olarak Karadeniz Bölgesi seçilmiştir. Böylece, bölgedeki SMMM ve muhasebe ve finansman anabilim dalı akademisyenlerin muhasebe bilgi kalitesi hakkındaki düşünceleri ile farklı düşünceye sahip oldukları faktörlerin ortaya konması amacıyla bu çalışmaya karar verilmiştir. Araştırmanın evreni, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) ve Karadeniz Bölgesi üniversiteleridir. Dolayısıyla, 4.247 kişilik araştırma evreninin 3.963'ü SMMM ve 284'ü akademisyenden oluşturmaktadır. İstatistiksel tahminin güven aralığı %95, ölçme hatası ± 5 , incelenen olayın görülme sıklığı %50 ve evrenin varyansı bilinmediğinden araştırma evreni için yeterli örneklem büyüklüğü 353 kişi hesaplanmıştır. Araştırma için fiili olarak 362 SMMM ve akademisyenden veri toplandıktan, örneklem büyüklüğü 353 olan yeterli örneklem büyüklüğünün üzerinde olduğundan, örneklem büyüklüğü evreni temsil etmektedir. Anket uygulamasına 264'ü SMMM ve 98'i akademisyenden katılım sağlanmıştır. Ankete evrenin cevap verme oranı ortalama 264/4.247 olup %9'dur. Katılımcıların cevap verilme sayısına göre şehirler Samsun (181), Trabzon (105), Rize (27), Ordu (24) ve Giresun (18) biçiminde sıralanmıştır. Geriye kalan 7 kişi ise, Karadeniz Bölgesi'nin diğer illerindedir.

2.4. Araştırma Değişkenleri ve Hipotezler

Kaliteli bilginin doğru, eksiksiz, tutarlı, zamanlı ve şeffaf olması gerekmektedir. Bu sayede bilgi kullanıcıları daha sağlıklı sonuçlar almaktadır. Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler çalışmada, işletme dışı (ülke faktörleri) ve işletme içi faktörler olarak iki ana başlıkta ele alınmıştır.

1-İŞLETME DIŞI FAKTÖRLER; Muhasebe bilgi kalitesi üzerinde işletmeden bağımsız şekilde ele alınan faktörler ülkeye özgü faktörlerdir. Bunlardan;

A-Muhasebe Dışı Faktörler;

- ✓ Ülkenin ekonomisi
 - ✓ ülke ekonomisinin dayanağı (tarım, madencilik, hizmet gibi)
 - ✓ enflasyon (Gücenme, 2005'ten aktaran: Durak ve Gürel, 2014: 101),
 - ✓ ekonomik krizler (Ertan, 2011: 52),
 - ✓ dışa açıklık düzeyi (Cooke ve Wallace, 1990'dan aktaran: Dincer, 2010: 137)
 - ✓ refah seviyesi,
- ✓ Vergi sistemi (Durak ve Gürel, 2014: 104; Akbulut, 2011: 25),
- ✓ Politik sistem (Soderstorm ve Sun, 2007'den aktaran: Ertan, 2011: 38; Gençoğlu ve Ertan, 2012: 9; Chaney 2007, 105-118),
- ✓ Dış çevre (Acar ve Özçelik, 2011: 18; Nanda ve Wysocki, 2011: 8) olarak bölümlendirilirken,

B-Muhasebeyle İlgili Faktörler;

- ✓ Muhasebe mesleğine verilen önem (Durak ve Gürel, 2014: 101; Ertaş, 2002: 119; Kurtcebe, 2008: 27; Göktaş, 2009: 8) ve
- ✓ Ülkedeki uygulanan muhasebe sistemiyle ilgili hukuki düzenlemeler (Balsarı ve Dalkılıç, 2007: 106; Barth vd., 2007: 10; Gençoğlu ve Ertan, 2012: 4; Akman, 2009: 3; Zarzeski, 1996'dan aktaran: Akman, 2009: 4) olarak gruplandırılabilir.

2-İŞLETMEYE ÖZGÜ FAKTÖRLER ise;

A-Muhasebe Dışı Faktörler;

- ✓ Sürekli iyileşme (Özçelik, 2010: 151),
- ✓ Risk yönetimi ve denetim (Özçelik, 2010: 151-157; Uzun, 2011: 2; Imhoff, 2003: 3-6-8; Güredin'den aktaran: Ertan, 2011: 11; Ertan, 2011: 9),
- ✓ Yönetim bakış açısı ve stratejileri (Özçelik, 2010: 158; Küçüksözen, 2004: 4; Elitaş, 2013: 47),
- ✓ Şirket yapısı, büyüklüğü ve ait olduğu piyasa (Jaggi ve Low, 2000: 502-503; Francis vd., 2004: 985; Çelik vd., 2006: 108; Watts ve Zimmerman, 1990: 139; Ertan, 2011: 54; Van Tendelo ve Vanstraelen, 2005: 165; Küçüksözen, 2004: 175; Soderstorm vd., 2007: 693; Cascino, 2010: 258;

B- Muhasebe İçi Faktörler;

- ✓ Muhasebe personeli (Demir, 2010: 149-150; Özçelik, 2010: 160;
- ✓ Eğitim ve etik (Demir, 2010: 150; Yıldız, 2011: 158; Daştan vd., 2014: 68-69; Sakarya ve Kara, 2010: 61),
- ✓ İletişim (Barutçugil'den aktaran: Özçelik, 2010: 161; Özçelik, 2010: 161),
- ✓ Tahakkuklar (Temiz, 2018: 83; Ertan, 2011: 61; Dechow ve Dichev, 2002: 38; Francis vd., 2008: 270; Demir ve Bahadır, 2007: 111) ve
- ✓ UFRS olarak sınıflandırılmaktadır.

Çalışmanın hipotezleri Karadeniz Bölgesi SMMM ve üniversitelerinin muhasebe ve finansman anabilim dalı akademisyenlerinin yaş, tecrübe, meslek ve TFRS bilgileri açısından aşağıdaki biçimde kurulmuştur:

Hipotez 1: Yaş grupları arasında muhasebe bilgi sistemini etkileyen faktörlere katılım düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

Hipotez 2: Tecrübe grupları arasında muhasebe bilgi sistemini etkileyen faktörlere katılım düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

Hipotez 3: Eğitim grupları arasında muhasebe bilgi sistemini etkileyen faktörlere katılım düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

Hipotez 4: Muhasebe meslek mensubu ile akademisyen grupları arasında muhasebe bilgi sistemini etkileyen faktörlere katılım düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

Hipotez 5: Bağımlı ile bağımsız muhasebe meslek elemanları grupları arasında muhasebe bilgi sistemini etkileyen faktörlere katılım düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

Hipotez 6: Akademisyen grupları arasında muhasebe bilgi sistemini etkileyen faktörlere katılım düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

Hipotez 7: TFRS eğitimi alan ile almayan gruplar arasında muhasebe bilgi sistemini etkileyen faktörlere katılım düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

Hipotez 8: TFRS standartları eğitimi alan ile almayan gruplar arasında muhasebe bilgi sistemini etkileyen faktörlere katılım düzeyinde anlamlı farklılık vardır.

2.5. Araştırma Bulguları

Burada, katılımcılardan anket formu ile toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular, örneklem özellikleri ve araştırma hipotezlerinin testi amacıyla aşağıda başlıklar halinde sunulmuştur.

2.5.1. Örneklem Özellikleri

Araştırma katılımcılarının demografik özellikleri aşağıdaki Tablo 1’de verilmektedir. Tablo 1 incelendiğinde; cevap verenlerin %21’nin kadın geriye kalan %79’unun ise erkek olduğu görülmüştür. Yaş grupları üç kategoride ele alınmıştır. Örneklemin yaş dağılımının %25 ile 37 yaş ve altı, %44 ile 37-48 yaş arası ve geriye kalan yaklaşık %36’nın 49 yaş ve üzeri olduğu belirlenmiştir. Yaş açısından örnekleme orta ve altı yaş grubunun ağırlıkta olduğu görülmektedir. Araştırmada eğitim düzeyi 4 kategoriden oluşmaktadır. En düşük eğitim düzeyinde olanların lise mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların %6,4 ticaret lisesi veya lise, %2,8 ön lisans, %61,6 lisans ve %29,3 lisansüstü eğitimi aldığı belirlenmiştir.

Tablo 1. Örneklemin Genel Özellikleri

	Frekans	%		Frekans	%
Cinsiyet			Meslek Grubu		
Kadın	26	21	Muhasebe Meslek Mensubu	264	72,9
Erkek	286	79	Akademisyenler	98	27,1
Yaş			Meslek Mensubu Statüsü		
37 yaş altı	91	25,1	Bağımlı	26	9,5
37-48 yaş arası	161	44,5	Bağımsız	248	90,5
49 yaş ve üzere	110	30,4			
			Akademik Görev		
Meslek Tecrübesi			Öğretim Üyesi	29	29,6
10 yıl ve daha az	80	22,1	Öğr. Gör. ve Araş. Gör.	69	70,4
11 yıl 20 yıl arası	152	42,3			
20 yıldan fazla	129	35,6	TFRS Eğitimi		
			Alanlar	235	64,9
Eğitim Düzeyi			Almayanlar	127	35,1
Ticaret Lisesi veya Lise	23	6,4			
Ön Lisans	10	2,8	TFRS Standart Eğitimi		
Lisans	223	61,6	Alan	232	64,1
Lisans Üstü	106	29,3	Almayan	130	36,9

Lisans ve lisansüstü eğitimi alanların çoğunlukta ağırlıktadır. Ankete katılanları meslek tecrübesi kategorisinde değerlendirdiğimizde, %22,1'i 10 yıl ve daha az, %42,3'ü 11 yıl ve 20 yıl arası, %35,6'sı da 20 yıl ve üzeri deneyime sahiptir.

İki kategoride belirlenen meslek gruplarından katılımcıların %72,9 u muhasebe meslek mensubu ve %27,1' i akademisyenden oluşmaktadır. Ayrıca; katılımcıların çalışma statülerine bakıldığında, çok sınırlı sayıdaki %9,5 gibi bağımlı, buna karşın çoğunluğunun yani %90,5'inin ise bağımsız olduğu belirlenmiştir. Akademisyenler kendi aralarında sınıflandırıldığında ise %29,6'sının öğretim üyesi ve %70,4 'ünün de öğretim görevlisi ve araştırma görevlisinden oluştuğu belirlenmiştir. Katılımcıların TFRS ile ilgili eğitim almadıkları değerlendirildiğinde, %64,9'unun eğitim aldığı ve %35,1'inin ise eğitim almadığı görülmüştür. TFRS standartları eğitimine katılanların ise, %64,1 olduğu tespit edilmiştir.

Genel olarak bakıldığında; örneklemin çoğunluğu erkek, orta yaş aralığında, lisans mezunu, bağımsız muhasebe meslek mensubu, tecrübeli, TFRS eğitimi almış ve TFRS standartlar eğitimine katılmış oldukları gözlenmiştir.

2.5.2. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerin Önemi

Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler; ülke faktörleri ve işletme faktörleri olmak üzere iki başlıkta ele alınmış ve aşağıda sunulmuştur.

2.5.2.1. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Ülke Faktörleri

Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen ülke faktörleri muhasebe dışı ve muhasebe diye iki faktör altında ele alınmıştır. Muhasebe ve muhasebe dışı faktör unsurlarının muhasebe bilgi kalitesine etkisini ortaya koyan bulgular aşağıdaki Tablo 2 ve Tablo 3'de verilmiştir. Tablo 2'deki bulgulara bakıldığında, muhasebe dışı faktör içerisinde muhasebe bilgi kalitesine etkisi en yüksek olan ekonomik sonra dış çevre ardından politik sistem ve en son vergi sistemi gelmektedir. Vergi sisteminin muhasebe bilgi kalitesine etkisinin yüksek olduğuna katılımcıların katılmadığı görülmüştür. Muhasebe bilgi kalitesine etkisi yüksek olan muhasebe dışı faktörlerin ekonomik, dış çevre ve politik sistemdir.

Tablo 2. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Ülke Muhasebe Dışı Faktör

	Ortalama	Sıralama
Ekonomik	3,88	1
1.Ülkelerin dışı açıklık düzeyi arttıkça muhasebe bilgi kalitesi artar.	4,07	3
2.Ülkedeki düşük enflasyon muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,44	10
3. Finansal krizler muhasebe bilgi kalitesini etkiler.	3,89	7
4. Refah düzeyi arttıkça muhasebe bilgi kalitesi artar.	4,10	2
Vergi Sistemi	2,52	4
5.Vergi oranlarının yüksek olması muhasebe bilgi kalitesini arttırır.	2,62	12
6.Sadece vergi odaklı muhasebe, muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	2,42	13
Politik Sistem	3,72	3
7. İleri demokrasilerde muhasebe bilgi kalitesi yüksektir.	3,99	4
8. Bir ülkede SPK gibi kamu yararına var olan kurumların veya kural koyucu kurumların varlığı muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,93	6
9. Yolsuzluğun ve rüşvetin düşük olduğu ülkeler muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,74	9
10. Politik riskin düşük olduğu ülkeler muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,78	8
11. Bir ülkede muhasebe ile ilgili karar veren kurumların sayısının birden fazla olması (KGK, TURMOB) muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,17	11
Dış Çevre	3,74	2
12. Medya baskısı (muhasebe hilelerini yapanları açıklamaları) muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,74	9
13. Çıkar gruplarının elindeki güç azaldıkça muhasebe bilgi kalitesi olumlu etkilenir.	3,96	5
14. Firmaların finansal raporlarıyla ilgili kamuyu bilgilendirmesi (ifşa) muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,13	1

Ekonomi ile ilgili öne çıkanlar refah düzeyi arttıkça muhasebe bilgi kalitesinin artması ve ülkelerin dışa açıklık düzeyi arttıkça muhasebe bilgi kalitesi artmasıdır. Dış çevreden öne çıkanlar firmaların finansal raporlarıyla ilgili kamuyu bilgilendirmesi (ifşa) muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkilemesi ve çıkar gruplarının elindeki güç azaldıkça muhasebe bilgi kalitesinin olumlu etkilenmesidir. Politik sistem açıdan öne çıkanlar ise, ileri demokrasilerde muhasebe bilgi kalitesi yüksek olması ve bir ülkede SPK gibi kamu yararına var olan kurumların veya kural koyucu kurumların varlığı muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkimesidir.

Tablo 3. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Ülke Muhasebe Faktörü

	Ortalama	Sıralama
Muhasebe Mesleği	4,18	1
15. Bir ülkede muhasebe mesleği ile ilgili sağlam altyapı varsa muhasebe bilgi kalitesi artar.	4,56	1
16. Muhasebecilerin gelir seviyesi yüksek olursa muhasebe bilgi kalitesi olumlu etkilenir.	4,13	2
17. Ülkedeki muhasebeci olmanın şartları zorlaştırıldıkça muhasebe bilgi kalitesi artar.	3,86	6
Muhasebe İle İlgili Hukuki Düzenlemeler	3,67	2
18. Ülkeler arasında tek para biriminin kullanılması muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,37	7
19. Amerikan Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerine dayalı muhasebe uygulaması muhasebe bilgi kalitesini artırır.	3,02	8
20. Bir ülkede ilke bazlı (muhasebenin temel kavramlarına dayanan) muhasebe standartlarının kullanılması muhasebe bilgi kalitesini artırır.	3,89	5
21. Standardizasyon (standartlaştırma) muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,12	3
22. Harmonizasyon (uyumlaştırma) muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,93	4

Muhasebe faktörü iki alt başlıkta ifade edildiği Tablo 3'e bakıldığında, muhasebe bilgi kalitesine etki eden ilk sıradaki hususun muhasebe mesleğine verilen önemin ardından da muhasebe ile ilgili hukuki düzenlemelerin geldiği görülmektedir. Muhasebe mesleğinin muhasebe bilgi kalitesine etkisi açısından, muhasebe mesleği ile ilgili sağlam bir altyapının varlığı ve muhasebecilerin gelir seviyesi öne çıkmıştır. Hukuki düzenlemeler yönünden de standartlaştırma ve uyumlaştırma öne çıkmıştır.

2.5.2.2. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen İşletme Faktörleri

Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen işletme faktörleri muhasebe dışı ve muhasebe diye iki faktör altında ele alınmıştır. Muhasebe dışı ve muhasebe faktöründe yer alan unsurların muhasebe bilgi kalitesine etkisini ortaya koyan bulgular aşağıdaki Tablo 4-5'de verilmiştir.

Tablo 4'de bakıldığında, muhasebe dışı faktör içerisinde muhasebe bilgi kalitesine etkisi en yüksek olan yönetim bakış açısı ve stratejileri sonra risk yönetimi ve denetim ardından sürekli iyileşme ve en son şirket yapısı ve piyasa gelmektedir. Bu bulgudan, örneklemin şirket yapısı ve piyasa sisteminin muhasebe bilgi kalitesine etkisinin yüksek olduğuna katılmadığı anlaşılmıştır. Muhasebe bilgi kalitesine etkisi yüksek olan muhasebe dışı faktör unsurları yönetim bakış açısı ve stratejileri, risk yönetimi ve denetim ve sürekli iyileşmedir.

Yönetim bakış açısı ve stratejileri boyutunda üst yönetimin desteğinin alınması ve yönetim kararlarında muhasebe bilgisinin kullanılmasının muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkisinin olduğudur. Risk yönetimi ve denetiminde muhasebe bilgi kalitesi üzerinde muhasebe sistemlerinde oluşabilecek risklerin belirlenip, gerekli önlemlerin alınması ve denetçinin bağımsızlığının olumlu etkisinin olduğu ifade edilmiştir. Sürekli iyileşmede gerçek durumu yansıtmaya yönelik yeniliklerin ve muhasebe sürecine yapılan iyileştirmelerin muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkilediği düşünülmüştür.

Tablo 4. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen İşletme Muhasebe Dışı Faktör

	Ortalama	Sıralama
Sürekli iyileşme	3,88	3
23.Sürekli değişen iç ve dış çevreye ve muhasebe düzenlemelerine ayak uydurmak muhasebe bilgi kalitesini olumlu yönde etkiler.	3,66	11
24. Muhasebe sürecine yapılan iyileştirmeler muhasebe bilgi kalitesini olumlu yönde etkiler.	3,80	8
25. İşletmenin gerçek durumunu yansıtmaya yönelik her türlü yenilik muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler	4,18	4
Risk Yönetimi ve Denetim	3,89	2
26. Muhasebe sistemlerinde oluşabilecek risklerin belirlenip, gerekli önlemlerin alınması muhasebe bilgi kalitesini etkiler.	4,27	2
27. Denetçinin bağımsızlığı bilginin güvenilirliği açısından muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,27	2
28. Muhasebe Bilgi Sisteminde bilgi üretim sistemlerinin ve süreçlerinin sürekli denetimi muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,15	5
29. Kamu kurumlarına bağlı olarak yapılan ve kamu yararını gözeten kamu denetimi, muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,78	9
30. Bağımsız denetçinin ünü muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	2,94	15
Yönetim Bakış Açısı ve Stratejileri	4,02	1
31. Üst yönetimin muhasebe bilgi kalitesinin önemini kavrayıp, her türlü desteği sağlaması muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,33	1
32. Yönetimin karar alırken muhasebe bilgisini kullanma eğilimi muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,33	1
33. Kurumsal yönetim ilkelerine uygun davranılması muhasebe bilgi kalitesini artırır.	4,20	3
34. Giderlerin kaydedilmesinin geciktirilmesi veya gelirlerin henüz gerçekleşmeden kaydedilmesi şeklinde olan gider/gelir manipülasyonu bilgi kalitesini olumsuz etkiler.	3,94	7
35. Şirketlerde yönetimlerin değiştiği dönemlerde, yeni yönetimin büyük temizlik muhasebesi uygulamaları(bazı verimsiz aktifleri gider yazmak suretiyle bilançosundan çıkarması) muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,30	14
Şirket Yapısı ve Piyasa	3,65	4
36. Şirket yapısı (anonim, limited, kolektif ve komandit şirket vb.) muhasebe bilgi kalitesini etkiler.	3,40	13
37. Bir şirketin gelişmiş sermaye piyasalarında işlem görmesi bilgi kalitesini artırır.	3,49	12
38. İşletmelerin sermaye yapısı içerisinde borçlar payının yüksek olması muhasebe bilgi kalitesini olumsuz etkiler.	4,02	5
39. İşletmenin karlılık düzeyi arttıkça devlet denetimlerinin de artması muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,70	10

Muhasebe faktörü muhasebe personeli, eğitim ve etik, iletişim, tahakkuklar ve UFRS başlıkları altında aşağıdaki Tablo 5’de sunulmuştur. Muhasebe bilgi kalitesi en fazla etkileyenin muhasebe faktörünün iletişim, ikincisinin eğitim ve etik, üçüncüsünün UFRS, dördüncüsünün muhasebe personel ve sonuncunun tahakkuklardır. Örneklemin muhasebe personeli ve tahakkuklara katılım düzeyleri düşük kararsız seviyesindedir. Buradan, örneklemin personelin ve tahakkukların muhasebe bilgi kalitesine etkisinin yüksek olduğunu düşünmediği anlaşılmıştır. Dolayısıyla iletişim, eğitim ve etik ile UFRS’nin muhasebe bilgi kalitesi üzerinde önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen İşletme Muhasebe Faktörü

	Ortalama	Sıralama
Muhasebe Personeli	3,60	4
40. Muhasebe çalışanlarının muhasebenin yanında ödeme ve tahsilât işlerini de yapması muhasebe bilgi kalitesini etkiler.	3,35	14
41. Yeterli muhasebe bilgisine sahip muhasebe personeline yetki esnekliği sağlamak, personelin özgüvenini arttıracığından bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,85	10
Eğitim ve Etik	4,25	2
42. Muhasebe uygulamaları, kullanılan sistem, güncellemeler ve muhasebe standartlarında meydana gelen değişikliklerle ilgili personeli bilgilendirme amaçlı verilen eğitim muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,22	4
43. Muhasebe personeline etik eğitimi verilmesi bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,19	5
44. Muhasebe meslek mensuplarınca oluşturulan etik kurallara (bağımsızlık, tarafsızlık, dürüstlük, güvenilirlik, mesleki özen ve titizlik, reklâm yasağı, sır saklama ve bunun gibi özellikler) uyulması muh. bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,34	2
İletişim	4,32	1
45. Muhasebe çalışanları arasındaki etkili iletişim ve takım çalışması muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,38	1
46. Muhasebe çalışanlarının diğer birimlerle iletişim içinde olması muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,25	3
Tahakkuklar	3,10	5
47. Kazanç yönetiminde gelirin tahakkuk etmeden muhasebeleştirilmesi muhasebe bilgi kalitesini artırır.	3,03	17
48. Mükelleflerin henüz tahakkuk etmemiş borçlarının, tarh, tebliğ ve itiraz yollarından geçmeden yapılan tahakkuk işlemi olan ihtiyati tahakkuk bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,17	16
UFRS	3,78	3
49. Zorunlu UFRS uygulaması muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	3,79	11
50. Gerçeğe uygun değer yaklaşımı muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkiler.	4,07	7
51. Varlıkları değer düşüklüğü testine ve yeniden değerlemeye tabi tutmak muhasebe bilgi kalitesini artırır.	3,92	8
52. Taraflar arasında bilgi eşitsizliği anlamına gelen bilgi asimetrisinin (finansal tablolarda beyan edilen bilginin tam ve güvenilir olmaması vb.) azalmasıyla muh. bilgi kalitesi artar.	3,67	12
53. Raporlama anlayışında yapılan olumlu değişiklikler (muhasebe standartlarını ve uygulama usullerini uyumlaştırmak vb.) muhasebe bilgi kalitesini artırır.	4,09	6
54. Temel mali tablo sayısının artması muhasebe bilgi kalitesini artırır.	3,53	13
55. Dipnotlarda yapılan açıklayıcı bilgilerin artması muh. bilgi kalitesini artırır.	3,90	9
56. Hesap planının değişimi muhasebe bilgi kalitesini artırır.	3,27	15

İletişim hususunda muhasebe çalışanları arasındaki etkili iletişim ve takım çalışması ile muhasebe çalışanların diğer birimlerle iletişimini örneklem öne çıkarmıştır. Eğitim ve etik konusunda ise, muhasebe uygulamaları, kullanılan sistem, güncellemeler ve muhasebe standartlarında meydana gelen değişikliklerle ilgili personeli bilgilendirmesi ile mesleki etik kuralları gelmiştir. UFRS hususunda gerçeğe uygun değer, varlıkları değer düşüklüğü testi ve yeniden değerlemeye tabi tutmak ile dipnotlarda yapılan açıklayıcı bilgilerin artması gelmiştir

2.5.3. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerin Normal Dağılımı

Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlerin tanımlayıcı istatistikleri ve normal dağılımları aşağıda Tablo 6'da gösterilmiştir. Ortalamalara bakıldığında, işletme faktörünün ülke faktörden daha yüksektir. Bunun doğal bir sonucu olarak, işletme faktörünün altındaki muhasebe ve muhasebe dışı faktörlerin ortalamasının da ülke faktörünün altında yer alan muhasebe ve muhasebe dışı faktörlerin ortalamasından büyük olduğu elde edilmiştir. Böylece, örneklem işletme faktörünün muhasebe bilgi kalitesine etkisinin ülke faktöründe daha

fazla olduğunu düşündüğü elde edilmiştir. Benzer bulgu, işletme faktörü altındaki muhasebe ve muhasebe dışı faktörler içinde söz konusudur.

Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlerin çarpıklık ve basıklık değerleri $\pm 1,5$ 'den küçük ve K-S Testinin anlamsız bulunması değişkenlerin normal dağılım özelliği gösterdiği sonucuna varılabilir. Dolayısıyla ankete cevap verenlerin muhasebe bilgi kalitesine etki eden faktörlerle ilgili katılım düzeyleri arasındaki farklılıklar parametrik analiz yöntemleriyle irdelenecektir.

Tablo 6. Faktörlerin Tanımlayıcı İstatistikleri ve Normal Dağılımı

Faktörler	Ortalama	St. Sapma	Çarpıklık	Basıklık	K-S Test
1) Ülke Faktörleri	3,720	0,427	-0,423	0,877	0,830
a) Muhasebe Dışı Faktör	3,640	0,478	-0,414	0,373	1,275
b) Muhasebe Faktörü	3,859	0,493	-0,446	1,301	1,355
2) İşletme Faktörleri	3,847	0,455	-0,809	1,124	0,931
a) Muhasebe Dışı Faktör	3,869	0,484	0,484	1,071	1,250
b) Muhasebe Faktörü	3,825	0,506	0,506	1,097	1,225

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

2.6. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerin Farklılıkları

Bu başlıkta, araştırma ile ilgili hipotezler test edilerek, gruplar arası farklılıkların nereden kaynaklandığında cevaplar aranmıştır. Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler hakkında katılımcıların yaş, tecrübe, eğitim, meslek, TFRS eğitim ve TFRS standart eğitim grupları arasındaki farklı düşünceler ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma hipotezlerinin testlerine ilişkin bulgular aşağıdaki başlıklarda verilmiştir.

2.6.1. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerde Yaşın Farklılığı

Tablo 7'de yaş grupları arasında muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlerdeki anlamlı farklılığın araştırılması amacıyla gerçekleştirilen Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçları sunulmuştur. Tablo 7 incelendiğinde; katılımcıların yaş grupları arasında ülke faktörleri açısından istatistiksel fark bulunmamıştır. Buna karşın işletme faktörleri ve bunun bir alt unsuru olan muhasebe dışı faktörde yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Bu bulgu işletme faktörleri ve muhasebe dışı işletme faktörüne katılım düzeyi yaş gruplarının farklı olduğunu göstermiştir. Hipotez 1 işletme faktörleri ve işletme faktörlerinin bünyesinde yer alan muhasebe dışı faktörler açısından kabul edilmiştir.

Tablo 7. Yaş Gruplarının Faktörlere Katılımı

Faktörler	Yaş Grupları	Ortalama	F Testi
1) Ülke Faktörleri	37 yaş altı	3,7244	0,156
	37-48 yaş arası	3,7069	
	49 yaş ve üzere	3,7360	
a) Muhasebe Dışı Faktör	37 yaş altı	3,6665	0,413
	37-48 yaş arası	3,6154	
	49 yaş ve üzere	3,6558	
b) Muhasebe Faktörü	37 yaş altı	3,8255	0,296
	37-48 yaş arası	3,8672	
	49 yaş ve üzere	3,8761	
2) İşletme Faktörleri	37 yaş altı	3,9580	4,182***
	37-48 yaş arası	3,8328	
	49 yaş ve üzere	3,7762	
a) Muhasebe Dışı Faktör	37 yaş altı	4,0362	7,856***
	37-48 yaş arası	3,8327	
	49 yaş ve üzere	3,7845	
b) Muhasebe Faktörü	37 yaş altı	3,8798	1,252
	37-48 yaş arası	3,8330	
	49 yaş ve üzere	3,7679	

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

Muhasebe bilgi kalitesine etki eden İşletme faktörleri ve muhasebe dışı işletme faktöründe yaş gruplarının ortalamalarına bakıldığında, farklılığın kaynağının daha yüksek düzeyde ortalamaya sahip daha genç yaş grupların olduğu elde edilmiştir.

2.6.2. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerde Tecrübenin Farklılığı

Aşağıda Tablo 8’de tecrübe grupları arasında muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlerdeki anlamlı farklılığın ortaya konması amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçları yer almıştır.

Tablo 8. Tecrübe Gruplarının Faktörlere Katılımı

Faktörler	Tecrübe Grupları	Ortalama	F Testi
1) Ülke Faktörleri	10 yıl ve daha az	3,7527	1,418
	11-20 yıl arası	3,7458	
	20 yıldan fazla	3,6695	
a) Muhasebe Dışı Faktör	10 yıl ve daha az	3,6985	0,301
	11-20 yıl arası	3,6758	
	20 yıldan fazla	3,5626	
b) Muhasebe Faktörü	10 yıl ve daha az	3,8472	1,937*
	11-20 yıl arası	3,8684	
	20 yıldan fazla	3,8566	
2) İşletme Faktörleri	10 yıl ve daha az	3,9317	6,210***
	11-20 yıl arası	3,8955	
	20 yıldan fazla	3,7369	
a) Muhasebe Dışı Faktör	10 yıl ve daha az	3,9877	5,589***
	11-20 yıl arası	3,8924	
	20 yıldan fazla	3,7674	
b) Muhasebe Faktörü	10 yıl ve daha az	3,8758	5,693***
	11-20 yıl arası	3,8986	
	20 yıldan fazla	3,7063	

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

Tablo 8’e bakıldığında katılımcıların tecrübe grupları arasında ülke faktörlerinden sadece muhasebe faktörü açısından istatistiksel fark bulunmuştur. Buna karşın işletme faktörleri ve bunun alt unsurları olan muhasebe faktörü ve muhasebe dışı faktörde tecrübe grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farka ulaşılmıştır. Bu bulgudan hareketle, hem ülke hem de işletme faktörlerine katılım düzeylerinin tecrübe gruplarının farklı olduğunu göstermiştir. Hipotez 2 kabul edilmiştir.

Ülke muhasebe faktörüne muhasebe bilgi kalitesini etkilediği hususunda tecrübeli grupların daha fazla katıldığı gözlenmiştir. Buna karşın işletme faktörü ve içerisinde yer alan muhasebe ve muhasebe dışı faktörlerinin daha az tecrübeli gruplar tarafından muhasebe bilgi kalitesine etkisinin daha fazla olduğu ifade edilmiştir. Bu bulgu, tecrübeyi yaşla doğru orantılı olarak düşündüğümüzde, daha genç yaştaki katılımcıların işletmelerdeki muhasebe ve muhasebe dışı bilgi sistemlerini daha yakından takip etmeleri, bilgi sistemlerini iyileştirmek için gelişen teknoloji ve yenilikler hakkındaki farkındalık ve bilgilerinin daha yüksek olmasıyla açıklanabilir. Buradan daha az tecrübeli fakat daha genç katılımcıların işletmelerdeki muhasebe bilgi sistemlerine ve her türlü iyileştirme ve yeniliğe karşı daha bilinçli olduğu sonucu çıkarılabilir.

2.6.3. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerde Eğitimin Farklılığı

Tablo 9 incelendiğinde; katılımcıların, eğitim gruplarına göre katılım seviyesinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonucuna göre; işletme faktörleri ve altındaki muhasebe dışı faktörde eğitim gruplarının ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark tespit edilmiştir. Ülke faktörleri ve işleme muhasebe faktöründe eğitim grupları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır. Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlerden işletme faktörleri ve altındaki muhasebe

dışı faktör hakkında eğitim gruplarının farklı düşündüğü oryaya çıkmıştır. Böylece Hipotez 3 işletme faktörleri açısından kabul edilmiştir.

Tablo 9. Eğitim Gruplarının Faktörlere Katılımı

Faktörler	Eğitim Grupları	Ortalama	F Testi
1) Ülke Faktörleri	Ticaret Lisesi veya Lise	3,6482	0,498
	Ön Lisans	3,7409	
	Lisans	3,8250	
	Lisans Üstü	3,8141	
a) Muhasebe Dışı Faktör	Ticaret Lisesi veya Lise	3,5528	0,414
	Ön Lisans	3,6429	
	Lisans	3,6429	
	Lisans Üstü	3,6450	
b) Muhasebe Faktörü	Ticaret Lisesi veya Lise	3,8152	0,494
	Ön Lisans	3,8625	
	Lisans	3,9688	
	Lisans Üstü	4,0349	
2) İşletme Faktörleri	Ticaret Lisesi veya Lise	3,7302	2,459*
	Ön Lisans	3,8047	
	Lisans	3,9627	
	Lisans Üstü	3,9337	
a) Muhasebe Dışı Faktör	Ticaret Lisesi veya Lise	3,7621	3,810***
	Ön Lisans	3,8112	
	Lisans	3,9469	
	Lisans Üstü	3,9956	
b) Muhasebe Faktörü	Ticaret Lisesi veya Lise	3,6982	1,209
	Ön Lisans	3,8082	
	Lisans	3,9885	
	Lisans Üstü	3,9718	

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

Farklılığın kaynağının hangi eğitim grubu olduğuna bakıldığında ortalamaların lise ve ön lisans eğitimi alanlarda daha düşük olduğu dikkat çekmektedir. Lisans ve lisansüstü eğitimi alanların işletme ve işletme içerisindeki muhasebe faktörünü daha bilinçli değerlendirdikleri görülmüştür.

2.6.4. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerde Meslek Farklılığı

Aşağıda Tablo 10'da katılımcıların muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlere katılım düzeylerinin meslek gruplarına göre karşılaştırması amacıyla yapılan Bağımsız Örneklem t Testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 10. Meslek Gruplarının Faktörlere Katılımı

Faktörler	Meslek Grupları	Ortalama	t Testi
1) Ülke Faktörleri	Muhasebe Meslek Mensubu	3,7223	0,171
	Akademisyen	3,7146	
a) Muhasebe Dışı Faktör	Muhasebe Meslek Mensubu	3,6391	0,09
	Akademisyen	3,6444	
b) Muhasebe Faktörü	Muhasebe Meslek Mensubu	3,8679	0,279
	Akademisyen	3,8371	
2) İşletme Faktörleri	Muhasebe Meslek Mensubu	3,8034	-3,008***
	Akademisyen	3,9632	
a) Muhasebe Dışı Faktör	Muhasebe Meslek Mensubu	3,8128	-3,675***
	Akademisyen	4,0190	
b) Muhasebe Faktörü	Muhasebe Meslek Mensubu	3,7940	-1,903*
	Akademisyen	3,9073	

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

Tablo 10'dan muhasebe bilgi kalitesini etkileyen işletme faktörleri ve işletme faktörlerinin alt boyutları olan muhasebe ve muhasebe dışı faktörlere katılımı meslek gruplarının grup ortalamaları arasındaki istatistiksel açıdan anlamlı fark elde edilmiştir. Ülke faktörleri ve ülke faktörlerinin alt boyutlarında meslek grupları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark elde edilmemiştir. Böylece Hipotez 4 işletme faktörleri açısından kabul edilmiş, ülke faktörleri açısından kabul edilmemiştir. İşletme faktörleri ve işletme faktörlerinin alt boyutları olan muhasebe ve muhasebe dışı faktörlerde farklılığın nedenlerini anlamak için Muhasebe Meslek Mensubu ve Akademisyen olan katılımcıların ortalamalarına baktığımızda; Akademisyen puanının Muhasebe Meslek Mensubu puanından yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Farkın kaynağı Akademisyen gruptur. Bu bulgu eğitim gruplarında elde edilen lisans ve lisansüstü ortalamalarının lise ve ön lisanstan yüksek olması ile paralellik göstermektedir.

2.6.5. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerde Muhasebe Meslek Farklılığı

Tablo 11'de muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlere katılımların bağımlı ve bağımsız muhasebe meslek mensubu olmaları açısından karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilen Bağımsız Örneklem t Testi sonuçları sunulmuştur. Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen işletme faktörlerinin alt boyutlarından sadece muhasebe dışı faktörlere katılımı bağımlı ve bağımsız meslek mensubu gruplarının grup ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark tespit edilmiştir. Ülke faktörleri, ülke faktörlerinin alt boyutlarında, işletme faktörü ve işletme faktörünün alt boyutu olan muhasebe faktöründe bağımlı ve bağımsız meslek mensubu gruplarının grup ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark tespit edilmiştir. Böylece Hipotez 5 işletme faktörlerinden muhasebe dışı faktörler açısından kabul edilmiştir.

Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen işletme faktörünün alt boyutu olan muhasebe dışı faktörü ile ilgili farkın kaynağının bağımlı mı yoksa bağımsız çalışan grup mu olduğunda bakıldığında, bağımlı grup ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür. Buradan bağımlı meslek mensubunun bir şirkete bağlı olarak çalıştığı ve şirket konusu ile ilgili muhasebe ile ilgilendiği göz önüne alınırsa muhasebe bilgi kalitesini etkileyen işletmenin muhasebe dışı konularında daha bilinçli olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Bağımlı ve Bağımsız Gruplarının Faktörlere Katılımı

Faktörler	Muhasebe Meslek Mensubu Grupları	Ortalama	t Testi
1) Ülke Faktörleri	Bağımlı	3,8145	1,023
	Bağımsız	3,7174	
a) Muhasebe Dışı Faktör	Bağımlı	3,7629	1,232
	Bağımsız	3,6310	
b) Muhasebe Faktörü	Bağımlı	3,9050	0,350
	Bağımsız	3,8684	
2) İşletme Faktörleri	Bağımlı	3,9141	1,134
	Bağımsız	3,8028	
a) Muhasebe Dışı Faktör	Bağımlı	3,9929	1,803*
	Bağımsız	3,8048	
b) Muhasebe Faktörü	Bağımlı	3,8353	0,317
	Bağımsız	3,8008	

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

2.6.6. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerde Akademisyen Farklılığı

Tablo 12'de muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlere katılımı akademisyen gruplarının karşılaştırılması amacıyla yapılan Bağımsız Örneklem t Testi sonuçları yer almıştır.

Tablo12. Akademisyen Gruplarının Faktörlere Katılımı

Faktörler	Akademisyen Grupları	Ortalama	t Testi
1) Ülke Faktörleri	Öğretim Üyesi	3,6432	-1,269
	Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi	3,7418	
a) Muhasebe Dışı Faktörler	Öğretim Üyesi	3,5669	-1,380
	Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi	3,6781	
b) Muhasebe Faktörleri	Öğretim Üyesi	3,7759	-0,709
	Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi	3,8533	
2) İşletme Faktörleri	Öğretim Üyesi	3,9797	0,255
	Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi	3,9569	
a) Muhasebe Dışı Faktörler	Öğretim Üyesi	4,0000	-0,319
	Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi	4,0290	
b) Muhasebe Faktörleri	Öğretim Üyesi	3,9594	0,700
	Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi	3,8849	

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen hem ülke hem de işletme faktörlerinin alt boyutlarıyla birlikte akademisyen grupları grup ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farka ulaşamamıştır. Dolayısıyla akademisyen gruplarının muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler hakkında benzer düşündükleri söylenebilir. Böylece Hipotez 6 kabul edilmemiştir.

2.6.7. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerde TFRS Eğitim Farklılığı

Aşağıda Tablo 13'de muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlere katılımların TFRS eğitim alan ve alamayanlar açısından karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilen Bağımsız Örneklem t Testi sonuçları verilmiştir. Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen ülke faktörleri, işletme faktörleri ve işletme faktörlerinin muhasebe ve muhasebe dışı faktörlere katılımda TFRS eğitimi alan ile alamayan gruplarının grup ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark tespit edilmiştir. Ülke faktörlerinin alt boyutları olan muhasebe dışı ve muhasebe faktöründe TFRS eğitimi alan ile alamayan gruplarının grup ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu bulgu ışığında, Hipotez 7 kabul edilmiştir.

Tablo 13. TFRS Eğitim Gruplarının Faktörlere Katılımı

Faktörler	TFRS Eğitim Grupları	Ortalama	t Testi
1) Ülke Faktörleri	TFRS Eğitimi Alan	3,7659	2,769***
	TFRS Eğitimi Almayan	3,6365	
a) Muhasebe Dışı Faktör	TFRS Eğitimi Alan	3,6429	-0,002
	TFRS Eğitimi Almayan	3,6434	
b) Muhasebe Faktörü	TFRS Eğitimi Alan	4,0625	0,546
	TFRS Eğitimi Almayan	3,8707	
2) İşletme Faktörleri	TFRS Eğitimi Alan	3,8849	2,158**
	TFRS Eğitimi Almayan	3,7770	
a) Muhasebe Dışı Faktör	TFRS Eğitimi Alan	3,9087	2,011**
	TFRS Eğitimi Almayan	3,7962	
b) Muhasebe Faktörü	TFRS Eğitimi Alan	3,8610	1,852*
	TFRS Eğitimi Almayan	3,7578	

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

Ülke faktöründe farklılığın nedenlerini anlamak için TFRS eğitimi alan ve almayan katılımcıların ortalamalarına baktığımızda, TFRS eğitimi alanların puanı TFRS eğitimi almayanların puanından yüksek olduğu tespit edilmiştir. TFRS eğitimi alan katılımcıların almayanlara göre muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörler ile ilgili farkındalık açısından daha ileri düzeyde olduğu söylemek mümkündür. Doğal olarak katılım düzeyleri daha yüksektir. İşletme aktörleri ve işletme faktörlerinin alt boyutu olan muhasebe ve muhasebe dışı

faktörlerde farklılığın nedenlerini anlamak için TFRS eğitimi alan ve almayan katılımcıların ortalamalarına baktığımızda ise, TFRS eğitimi alanların puanı, TFRS eğitimi almayanların puanından yüksek olduğu tespit edilmiştir. TFRS eğitimi alanların bütünlük bir bakışla muhasebeye etki eden unsurların muhasebe dışı işletmecilik konularının bulunduğunu dikkate aldıkları görülmüştür.

2.6.8. Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Faktörlerde TFRS Standartları Eğitim Farklılığı

Tablo 14’de muhasebe bilgi kalitesini etkileyen faktörlere katılımların TFRS standartları eğitimi alan ve almayanlar açısından karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilen Bağımsız Örneklem t Testi sunulmuştur. Muhasebe bilgi kalitesini etkileyen ülke faktörleri ve ülke faktörlerinin alt boyutlarına, işletme faktörleri ve işletme faktörlerinin alt boyutlarına katılımda TFRS standartları eğitimi alan ile almayan gruplarının grup ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklar bulunmuştur. Bu bulgu ışığında, Hipotez 8 kabul edilmiştir.

Tablo 14. TFRS Standartları Eğitim Gruplarının Faktörlere Katılımı

Faktörler	TFRS Eğitim Grupları	Ortalama	t Testi
1) Ülke Faktörleri	TFRS Standartları Eğitimi Alan	3,7953	4,582***
	TFRS Standartları Eğitimi Almayan	3,5856	
a) Muhasebe Dışı Faktör	TFRS Standartları Eğitimi Alan	3,7347	5,200***
	TFRS Standartları Eğitimi Almayan	3,4707	
b) Muhasebe Faktörü	TFRS Standartları Eğitimi Alan	3,9014	2,123**
	TFRS Standartları Eğitimi Almayan	3,7868	
2) İşletme Faktörleri	TFRS Standartları Eğitimi Alan	3,9215	4,268***
	TFRS Standartları Eğitimi Almayan	3,7127	
a) Muhasebe Dışı Faktör	TFRS Standartları Eğitimi Alan	3,9356	3,326***
	TFRS Standartları Eğitimi Almayan	3,7497	
b) Muhasebe Faktörü	TFRS Standartları Eğitimi Alan	3,9075	4,255***
	TFRS Standartları Eğitimi Almayan	3,6758	

*, ** ve *** sırasıyla 0.10, 0.05 ve 0.01 düzeyinde istatistiksel anlamlılıkları göstermektedir.

Ülke faktörü ve ülke faktörünün alt boyutları olan muhasebe dışı ve muhasebe faktöründe farklılığın nedenlerini anlamak için TFRS standartları eğitimi alan ve almayan katılımcıların ortalamalarına bakıldığında, TFRS standartları eğitimi alanların almayanlara göre daha yüksek ortalamaya sahiptir. TFRS standartları eğitimi alan katılımcıların almayanlara göre muhasebe bilgi kalitesini etkileyen ülke faktörleri ile ilgili farkındalık açısından daha ileri düzeyde olduğu söylemek mümkündür. Doğal olarak katılım düzeyleri daha yüksektir. İşletme aktörleri ve işletme faktörlerinin alt boyutu olan muhasebe ve muhasebe dışı faktörlerde farklılığın nedenlerini anlamak için TFRS standartları eğitimi alan ve almayan katılımcıların ortalamalarına baktığımızda ise, TFRS standartları eğitimi alanların almayanlara nazaran daha yüksek ortalaması olduğu tespit edilmiştir. TFRS standartları eğitimi alanların bütünlük bir bakışla muhasebeye etki eden muhasebe dışı işletmecilik konularının bulunduğunu dikkate aldıkları görülmüştür.

3. SONUÇ

Muhasebe bilgisi; bilgi kullanıcılarının karar almasında en etkin dayanaştır ve işletmenin varlık ve borçları, bunlarla ilgili değişimler meydana gelen finansal nitelikli işlemler ile ilgili bilgileri içermektedir. Günümüzde yönetimde oluşan değişimler, yeni anlayışlar ve yaklaşımlar, teknolojideki hızlı gelişmeler, bilgi kullanıcıların çeşitliliği ve farklı beklentileri muhasebe bilgisini dar kalıplardan çıkarmaktadır. Çağdaş bir muhasebe bilgisi, bilgi kullanıcılarının her türlü isteğini doğru, güvenilir, ilgili ve zamanlı şekilde yerine getirmelidir.

Muhasebe bilgisinin öneminden dolayı muhasebe bilgi kalitesinin boyutları araştırılmıştır. Yapılan araştırmada; katılımcıların ekonomik, politik, dış çevre, muhasebe mesleğine verilen önem, muhasebe ile ilgili hukuki düzenlemeler, sürekli iyileşme, risk yönetimi ve denetim, yönetim bakış açısı ve stratejileri, eğitim ve etik, iletişim ve UFRS faktörü sorularına “katılıyorum” yanıtı verdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuç ülkelerde refah düzeyi arttıkça ilgili taraflar muhasebeden elde edilen bilgiyi karar alma faaliyetlerinde de kullanmaya başladığının bir göstergesidir. Benzer şekilde küresel pazarlar genişledikçe ve muhasebenin ürettiği bilgi kaliteli oldukça dış yatırımcıların ülke ye güveni artacağı için yatırım yapma eğilimleri de artacaktır. Ayrıca

ülkeler demokratikleştikçe muhasebe bilgi kalitesi artıracak ve kural koyucu kurumların varlığı muhasebe bilgi kalitesini olumlu etkileyeceğini ifade etmektedir. Ancak; vergi faktörü sorularına “katılmıyorum” cevabını verdikleri belirlenmiştir. Vergi oranları arttıkça vergi kaçırma eğilimleri artacağı için muhasebe bilgi kalitesinin azalması normaldir. Öte yandan; şirket yapısı, büyüklüğü ve ait olduğu piyasa, muhasebe personeli ve tahakkuk faktörü sorularında “kararsızım” yanıtını verdiği tespit edilmiştir.

Gruplar arası farklılıklarda; cinsiyet grup ortalamalarında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Tecrübe gruplarında, işletmeye özgü faktörler olan muhasebe dışı faktörler ve muhasebe içi faktörlerde anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Öte yandan; eğitim gruplarında, işletmeye özgü faktörlerden muhasebe dışı faktörlerde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra; meslek gruplarında, işletmeye özgü faktörler olan hem muhasebe dışı faktörler hem de muhasebe içi faktörlerde anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Bağımlı ve bağımsız çalışma durumuna göre sadece muhasebe dışı faktörlerde anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Ancak; akademisyenler arasında anlamlı bir farklılık bulunamadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Dolayısıyla muhasebe meslek mensupları ve akademisyenlerin muhasebe bilgi kalitesine bakışının cinsiyet açısından homojenlik taşıdığı söylenebilir. Ayrıca, akademisyen gruplarının muhasebe bilgi kalitesi hakkındaki yargılarının da homojen olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, özellikle eğitim düzeyi, tecrübe ve TFRS eğitim gruplarının muhasebe bilgi kalitesi hakkındaki yargılarının homojen olmadığı gözlenmiştir. Buradan hareketle, muhasebe bilgi kalitesi yargısında eğitim düzeyinin, tecrübenin, TFRS eğitimlerinin etkili olduğu ileri sürülebilir.

Muhasebenin özellikle işletme ve ekonomi için önemi düşünüldüğü zaman, daha kaliteli bilgiyi sağlamak için ne gibi faktörler üzerinde durulmasının fayda sağlayacağı bilinmeli ve farkındalık sağlanması için gerekli eğitimlerin alınması gerekmektedir. Yalnız, TFRS eğitimi alan ve almayanları karşılaştırdığımızda anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Özellikle, meslek mensuplarına sürdürülebilir TFRS eğitimi verilmesi daha kaliteli muhasebe için çok faydalı olacaktır. Çünkü muhasebe bilgi sistemi eski olduğu kadar sürekli gelişen bir sistemdir.

KAYNAKÇA

- ACAR, Durmuş & ÖZÇELİK Hakan (2011). “Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Kritik Başarı Faktörleri”, **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, (49), 10-23.
- ACHIM, Andra M. & CHIŞ, ANCA O. (2014). “Financial Accounting Quality and It’s Defining Characteristics”, **SEA Practical Application of Sciences**, Volume II, Issue 3(5), 2014.
- AHMED, Anwer S.; NEEL, Michael; WANG, Dechun (2012). “Does Mandatory Adoption of IFRS Improve Accounting Quality? Preliminary Evidence”, **Contemporary Accounting Research**, 30 (4), 1344-1372.
- AKBULUT, Akın (2011). “TTK-VUK Defter ve Kayıt Düzeni İle Değerleme Karşılaştırmaları”, **Vergi Dünyası Dergisi**, (335), 20-25.
- AKMAN, Nazlı (2009). Finansal Açıklama Üzerinde Kültürün Etkisi: UFRS Öncesi ve Sonrası, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Başkent Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ASHBAUGH, Hollis & PINCUS, Morton (2001). “Domestic Accounting Standards, International Accounting Standards, And The Predictability of Earnings”, **Journal of Accounting Research**, 39(3), 417-434.
- ATMACA, Metin & ÇELENK, Hakan (2011). “Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Analize Etkilerinin Regresyon Analizi İle Ölçülmesine Yönelik Bir Araştırma”, **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, (49), 113-125.
- AZAR, Nasrin; ZAKARIA Zarina & SULAIMAN, Noor Adwa (2019). “The Quality of Accounting Information: Relevance or Value-Relevance?”, **Asian Journal of Accounting Perspectives**, 12(1), 1-21.
- BALL, Ray; ROBINB, Ashok & WUC, Joanna Shuang (2003). “Incentives Versus Standards: Properties of Accounting Income in Four East Asian Countries”, **Journal of Accounting and Economics**, (36), 235-270.
- BALSARI, Çağnur Kaytmaz & DALKILIÇ, A. Fatih (2007). “Kural Bazlı ve İlke Bazlı Finansal Raporlama Standartlarının Karşılaştırılması”, **Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi**, 105-117.
- BARTH, Mary. E. (2007). “Accounting Quality: International Accounting Standards and US GAAP”, [https://pdfs.semanticscholar.org/630e/f071ec3c814670b37ee106b5230daa8fbbc3.pdf?_ga=2.200386606.1287044794.1572705931-1815432241.1572705931, 10.09.2019]

BEUSELINCK, Christof; JOOS, Philip & VAN DER MEULEN, Sofie (2007). "International Earnings Comparability", 1-55, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1014086, 20.05.2017.

BODLOE, Shenaz (2011). "The Quality of Accounting Information: A Case of the Netherlands", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erasmus University Rotterdam, Faculty Erasmus School of Economics, 1-77.

BUKENYA, Moses (2014). "Quality of Accounting Information and Financial Performance of Uganda's Public Sector", **American Journal of Research Communication**, 2(5), 183-203. <https://www.researchgate.net/publication/261994605>, 22.09.2019

CASCINO, Stefano; PUGLIESE, Amedeo; MUSSOLINO, Donata & SANSONE, Chiara (2010). "The Influence of Family Ownership on the Quality of Accounting Information", **Family Business Review**, 23 (3), 246-265.

CHEN, Huifa; TANG, Qingliang; JIANG, Yihong & LIN, Zhijun (2010). "The Role of International Financial Reporting Standards in Accounting Quality: Evidence from The European Union", **Journal of International Financial Management & Accounting**, 21 (3), 220-278.

CHANEY, Paul K. (2007). "A Latent Class Model of Earnings Attributes", *Çalışma Metni*, (22), 105- 118.

CHRISTENSEN, Hans Bonde; LEE, Edward; WALKER, Martin & ZEN, Cheng (2015). "Incentives or Standards: What Determines Accounting Quality Changes Around IFRS Adoption?", **European Accounting Review** Forthcoming, 1-49. [file:///C:/Users/Fikret/Downloads/SSRN-id1013054.pdf, 13.11.2019].

COHEN, Daniel A. (2003). "Quality of Financial Reporting Choice: Determinants and Economic Consequences", NYU working paper, 1-55.

ÇELİK, Orhan; ECER, Alaattin & KARABACAK, Hakan (2006). "Impact of Firm Specific Characteristics on the Web Based Business Reporting: Evidence from the Companies Listed in Turkey", **Problems and Perspectives in Management**, 4 (3), 100-133.

DASKE, Holger (2004). "Economic Benefits of Adopting IFRS or US-GAAP – Have The Expected Cost of Equity Capital Really Decreased?", **Journal of Business Finance and Accounting**, 33(3-4), 329-373.

DAŞTAN, Abdülkerim; BAYRAKTAR, Yaşar; BELLİKLİ, Uğur (2014). "Muhasebe Mesleğinde Etik İnklem ve Etik Karar Alma Konularında Farkındalık Oluşturma: Trabzon İlinde Bir Araştırma", **Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, 29 (1), 63-82.

DECHOW, Patricia M. & DICHEV, Ilia D. (2002). "The Quality of Accruals and Earnings: The Role of Accruals Estimation Errors". **The Accounting Review**, 77, 35–59

DEMİR, Berna (2010). "Muhasebe Bilgi Sistemlerinde Bilgi Kalitesi", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, (48), 148-153.

DİNÇER, Banu (2010). "Uluslararası Muhasebe Harmonizasyonu ve Çevresel Faktörler", **Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, 9 (33), 135-141.

DURAK, Gürol & GÜREL, Eymen (2014). "Finansal Raporların Kalitesine Etki Eden Ülkeye Özgü Faktörler", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, (64), 99-109.

ELİTAŞ, Bilge Leyli (2013). "Muhasebe Manipülasyonu ve Muhasebe Bilgi Kalitesine Etkisi", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, (58), 41-54.

ERTAN, Yasemin (2011). Türkiye Muhasebe Standartlarının Denetim ve Muhasebe Kalitesi Üzerindeki Etkisi: Bir Uygulama, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ERTAŞ, Fatih Coşkun (2002). **İşletmelerde Muhasebe Organizasyonu ve Muhasebe Mesleği**, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

FITRIOS, Ruhul (2016). "Factors That Influence Accounting Information System Implementation and Accounting Information Quality", **International Journal of Scientific & Technology Research**, 5(4), 192-198.

FRANCIS, Jennifer; LAFOND, Ryan; OLSSON, Per M. & SCHIPPER, Katherine (2004). "Costs of Equity and Earnings Attributes", **The Accounting Review**, 79 (4), 967-1010.

FRANCIS, Jennifer; OLSSON, Per M & SCHIPPER, Katherine (2008). "Earnings Quality", **Foundations and Trends in Accounting**, 1(4), 259-340. Publishers Inc., PO Box 1024, Hanover

GENÇOĞLU, Ümit Gücenme & ERTAN, Yasemin (2012). "Muhasebe Kalitesini Etkileyen Faktörler ve Türkiye'deki Durum", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, (53), 1-24.

GÖKTAŞ, Dursun, (2009). "Muhasebe Mesleğinin Önemi ve Geleceği", **Mali Ufuklar Dergisi**, Temmuz-Aralık, Sayı: 45, s.3-9.

HRIBAR, Paul; KRAVET, Todd & WILSON, Ryan (2014). "A New Measure of Accounting Quality", **Rev Account Stud**, 19, 506-538.

HORTON, Joanne; SERAFEIM, George & SERAFEIM, Ioanna (2008). "Does Mandatory IFRS Adoption Improve the Information Environment?", **Contemporary Accounting Research**, 30 (1), 388-423.

HUNG, Mingyi & SUBRAMANYAM, K. R. (2007). "Financial Statement Effects of Adopting International Accounting Standards: The Case of Germany", **Review of Accounting Studies** 12 (4), 623-657.

IATRİDİS, George (2008). "Implementation of International Financial Reporting Standards and the Quality of Financial Statement Information; An Investigation of Earnings Management and Value Relevance,1-51. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.496.9261&rep=rep1&type=pdf>, 15.09.2019

IMHOFF, Eugene A. (2003). "Accounting Quality, Auditing and Corporate Governance", **Accounting Horizons**, 17 (1).

JAGGI, Bikki & LOW, Pek Yee (2000). "Impact of Culture, Market Forces, And Legal System On Financial Disclosures", **The International Journal of Accounting**, 35 (4), 495-519.

KURTCEBE, Emin (2008). 21. Yüzyılda Muhasebe Mesleğinin Vizyonu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi – Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KÜÇÜKSÖZEN, Cemal (2004). Finansal Bilgi Manipülasyonu: Nedenleri, Yöntemleri, Amaçları, Teknikleri, Sonuçları ve İMKB Şirketleri Üzerine Ampirik Bir Çalışma Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.

LEUZ, Christian & VERRECCHIA, Robert E. (2000). "The Economic Consequences of Increased Disclosure", **Journal of Accounting Research** (38), 91-124.

LI, Ming; NING, Xiaoli; LI, Mingzhu & XU, Yingcheng (2017). "An Approach to the Evaluation of the Quality of Accounting Information Based on Relative Entropy in Fuzzy Linguistic Environments" **Entropy**, 19, 152; doi:10.3390/e19040152

MCNICHOLS, Maureen F. & STUBBEN, Stephen R. (2015). "The effect of target-firm accounting quality on valuation in acquisitions", **Rev Account Stud** (2015), 20:110-140.

MORAIS, Ana Isabel & CURTO, Jose Dias (2008); "Accounting Quality and The Adoption of IASB Standards: Portuguese Evidence", 19(48), 103-111. [<https://www.researchgate.net/publication/18.09.2019>]

MUDA, Iskandar & ERLINA, Ade Afrina (2019). "Influence of Human Resources to The Effect of System Quality and Information Quality on the User Satisfaction of Accrual-Based Accounting System", **Contaduría y Administración**, 64(2), 2019 1-25. [<http://dx.doi.org/10.22201/fca.24488410e.2019>, 12.08.2019.

MUEEDH, M. Dhaifallah & SURYAWANSHI B. R. (2018). "Information Quality of Accounting Information Systems: A Study on Banking Sector in Sana'a City in Yemen and Nanded City in India", **IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM)**, 20(12), 7-39

NANDA, Dhananjay & WY SOCKI, Peter (2011). "The Relation Between Trust and Accounting Quality", Working Paper, 1-32. [<http://www.bu.edu/questrom/files/2011/02/Nanda-Wysocki-2011.pdf> (21.05.2018)].

NIKOLAEV, V. Valeri; "Identifying Accounting Quality", Working paper no:14-28, The University of Chicago Booth School of Business, 1-31 [https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2484958, 14.08.2019

OMAR, Khalil Muhammad; ISMAIL, Shakerin; YING, Lee Pei & YAU, Chain Toh (2016). "Factors Influencing Quality Accounting Information Systems among Malaysian Private Organizations", 10th Asia - Pacific Business and Humanities Conference, Hotel Istana, Kuala Lumpur, 173-184.

ÖZÇELİK, Hakan (2010). Muhasebe Bilgi Sistemlerince Üretilen Bilgilerin Kalitesini Etkileyen Kritik Başarı Faktörleri: İMKB’de Bir Araştırma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi- Sosyal Bilimler Enstitüsü.

PAANANEN, Mari (2008). “The IFRS Adoption's Effect on Accounting Quality in Sweden”, 1-27. [file:///C:/Users/Fikret/Downloads/SSRN-id1097659.pdf]

PAANANEN, Mari & LIN, Henghsiu (2008). “The Development of Accounting Quality of IAS and IFRS Over Time: The Case of Germany”, **Journal of International Accounting Research**, 8(1), 31-55.

PENMAN, Stephen H. (2002), “The Quality of Financial Statements: Perspectives from The Recent Stock Market Bubble”, **Accounting Horizons**, 17, (77-96).

POUNDER, Bruce (2013). “Measuring Accounting Quality”, **Strategic Finance**, 59-61, May2013 [https://sfmagazine.com/wp-content/uploads/sfarchive/2013/05/FINANCIAL-REPORTING-Measuring-Accounting-Quality.pdf 14.09.2019]

RAPINA (2014). “Factors Influencing the Quality of Accounting Information System and Its Implications on The Quality of Accounting Information”, **Research Journal of Finance and Accounting**, 5(2), 148-154. <https://iiste.org/Journals/index.php/RJFA/article/view/10689>

SAKARYA, Şakir & KARA, Suat (2010). “Türkiye’de Muhasebe Meslek Etiğine Yönelik Düzenlemeler ve Meslek Mensupları Tarafından Algılanması Üzerine Bir Alan Araştırması”, **KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, 12 (18), 57-72.

SAJADY, H.; DASTGIR, M. & NEJAD, H. Hashem (2008). “Evaluation of The Effectiveness of Accounting Information Systems”, **International Journal of Information Science & Technology**, 6(2), 49-59, 2008.

SODERSTROM, Naomi S. & SUN, Kevin Jialin (2007). “IFRS Adoption and Accounting Quality: A Review”, **European Accounting Review**, 16(4), 675-702.

TEMİZ, Hüseyin (2018), “Tahakkuk Kalitesi ve Kârın Süreçliliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: BIST 100 Örneği”, **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, (79), 81-94.

UZUN, A. Kamil (2011). “Kurumsal Risk Yönetimi ve İç Denetim”, **Önce Kalite Dergisi**, 151,1-4

VANTENDELO, Brenda & VANSTRAELEN, Ann (2005). “Earnings Management Under GermanGAAP versus IFRS”, **European Accounting Review**, 14 (1),155- 180.

WANG, Richard Y. & STRONG, Diane M. (1996). “Beyond Accuracy: What Data Quality Means to Data Consumers”, **Journal of Management Information Systems**, 12 (4), 5-33.

WATTS, Ross L. & ZIMMERMAN, Jerold L. (1990) “Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective”, **The Accounting Review**, 65(1), 131-156.

WISNA, Nelsi (2018). “Factors Affecting the Quality of Accounting Information”, **International Journal of Scientific & Technology Research**, 7(4), 193-197.

XIUXIA, Yan & ZHONGWEN, Sima (2007). “A Study on Information Quality Maturity Model in Enterprise”, IEEE International Conference on Service Operations and Logistics, and Informatics, 27-29 August.

YILDIZ, Gülsevil (2011). “Muhasebe Mesleğinde Meslek Etiği: Kayseri İl Merkezinde Bir Uygulama”, **Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, (36), 155-178.

ZHOU, Haiyan; XIONG, Yan & GANGULI, Gouranga (2009). “Does The Adoption of International Financial Reporting Standards Restrain Earnings Management? Evidence from an Emerging Market”, **Academy of Accounting and Financial Studies Journal**, 13, 43-56.